

מֵאָמֵר בְּאֵתִי לְגַנִּי ה'תשי"א

1. פּוֹתֵב כְּבוֹד-קִדְשָׁת מוֹרֵי וְחֻמֵי אֲדָמוֹ"ר בְּמֵאָמְרוֹ לְיוֹם הַסְּתַלְקוֹתָיו, יו"ד שְׁבַט ה'ש"ת:
2. בְּאֵתִי לְגַנִּי אַחֲתִי כְּלָה, וְאֵיתָא בְּמִדְרַשׁ רַבָּה (בְּמִקְוָמוֹ) לְגַן אֵין בְּתִיב כָּאֵן אֵלָא
3. לְגַנִּי, לְגַנְוָנִי, לְמָקוֹם שְׁהִיָּה עֵקְרֵי בְּתַחֲלָה, דְּעֵקְר שְׁכִינָה בְּתַחֲתוֹנִים הִיָּתָה. עַד
4. כָּאֵן לְשׁוֹנֵו. וְלִהְבִּין דִּיּוֹק תְּלָשׁוֹן עֵקְר שְׁכִינָה, הִנָּה בְּפְרוּשׁ שְׁכִינָה מְבָאָר כְּבוֹד-
5. קִדְשָׁת אֲדָמוֹ"ר הַזְּקוֹן שְׁנִקְרָאת שְׁכִינָה עַל שֵׁם שְׁשׁוֹכְנָת וּמִתְלַבְּשָׁת, מְלָשׁוֹן
6. וְשְׁכִנְתִּי בְּתוֹכְכֵם, שְׁהוּא רֵאשִׁית הַתְּנָלוֹת אֹר אֵין-סוּף. וְהִנָּה מְמַחַ שְׁכִינָתְךָ
7. שְׁרֵאשִׁית הַתְּנָלוֹת אֹר אֵין-סוּף נִקְרָאת בְּשֵׁם שְׁכִינָה, מוּבָן מִזֶּה שְׁעֵנִין
8. שְׁכִינָה הוּא לְמַעְלָה מְעַלָּה מְאֻצִּילוֹת גַּם בֵּן, גַּם בְּבַחֲינַת הָאֹר שְׁלַפְנֵי
9. הַצְּמֻצוֹם, שְׁהִרֵי רֵאשִׁית הַתְּנָלוֹת הוּא בְּאֹר אֵין-סוּף שְׁלַפְנֵי הַצְּמֻצוֹם, וְכִמוֹ
10. שְׁכִינָתְךָ כְּבוֹד-קִדְשָׁת אֲדָמוֹ"ר הָאֲמֻצְעֵי כִּי הָאֲרַת תְּקוּ וְחֻמֵי לְגַנִּי עֲצֻמִּוֹת אֹר
11. אֵין-סוּף נִקְרָאת בְּשֵׁם שְׁכִינָה. כִּי עֵנִין שְׁכִינָה הוּא בְּכָל מָקוֹם לְפָנֵי עֵנִינוּ.
12. לְגַנִּי אֲצִילוֹת הִנָּה הַמְּלָכוֹת נִקְרָאת בְּשֵׁם שְׁכִינָה. וְגַם בְּזֶה מַחַ שְׁמִלְכוֹת
13. דְּאֲצִילוֹת נִקְרָאת שְׁכִינָה מְבָאָר כְּבוֹד-קִדְשָׁת אֲדָמוֹ"ר הַצְּמַח-צֶדֶק שְׁזַחֵו דְּוָקָא
14. כְּמוֹ שְׁנַעֲשִׁית בְּחִינַת עֵתִיק לְעוֹלָם הַבְּרִיאָה, אֲבָל בְּהִיּוֹתָהּ בְּאֲצִילוֹת הוּא
15. מִיַּחַדַּת עַמְהֵם (עִם הַסְּפִירוֹת דְּאֲצִילוֹת) וְלֹא שִׁיךְ לְשׁוֹן שְׁכִינָה. וּמְכָל מָקוֹם אֵין
16. זֶה סוֹתֵר לְמַחַ שְׁנַתְּבָאָר לְעִיל שְׁתַּקְוּ נִקְרָא בְּשֵׁם שְׁכִינָה, כִּי שְׁכִינָה שְׁנַתְּבָאָר
17. בְּדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם-לְבִרְכָה הֵינּוּ מְלָכוֹת דְּאֲצִילוֹת, וְאַף גַּם זֹאת רַק
18. כְּשֶׁנַּעֲשִׁית בְּחִינַת עֵתִיק לְבְּרִיאָה דְּוָקָא, אֲבָל בְּשִׁרְשָׁהּ, הֵינּוּ כְּמוֹ שְׁהוּא לְגַנִּי
19. אֹר אֵין-סוּף, הִנָּה גַּם תְּקוּ נִקְרָא בְּשֵׁם שְׁכִינָה. וְאַחַד הַפְּעֻמִּים מַחַ שְׁתַּקְוּ
20. נִקְרָא בְּשֵׁם שְׁכִינָה לְגַנִּי אֹר אֵין-סוּף, כְּתִב כְּבוֹד-קִדְשָׁת אֲדָמוֹ"ר מְהַר"שׁ לְפִי
21. שְׁתַּקְוּ כְּוִנַּת הַמְּשַׁכְּתוֹ בְּשִׁבִיל שְׁיִתְּלַבֵּשׁ בְּעוֹלָמוֹת וְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן הִנָּה

22. גם בראשיתו נקרא בשם שכינה. ולמעלה יותר שכינה בשרשו הראשון
23. למעלה מהצמצום, מבאר כבוד-קדשת אדמו"ר נשמתו עדן שגלוי האור כמו
24. שהוא לפני הצמצום, נקרא בשם שכינה. שבכללות האור שלפני הצמצום יש
25. בו ג' מדרגות, עצם האור והתפשטות האור, ובהתפשטות האור ב' מדרגות
26. גלוי האור כמו שהוא לעצמו שזהו מקור אור הסוכב, וגלוי האור לעצמו
27. השיך להעולמות שזהו מקור אור הממלא, וגלוי האור הנה נקרא בשם
28. שכינה. ואף שהוא לפני הצמצום ואי-אפשר שיהיה מקור לעולמות, שלכן
29. הצרך להיות הצמצום, וצמצום הראשון שהוא בבחינת סלוק דוקא, מכל
30. מקום נקרא בשם שכינה. וזהו דיוק הלשון עקר שכינה בתחתונים היתה, הינו
31. שגלוי השכינה בתחתונים, הוא לא השכינה כמו שהוא לגבי אצילות, הינו
32. מלכות, גם לא כמו שהוא לגבי אור אין-סוף, הינו חסד, כי אם עקר ופנימיות
33. השכינה היתה בתחתונים דוקא, כי האור שנתלבש בעולמות הרי הוא בא
34. בסדר והדרגה. ולמעלה מאיר בגלוי יותר, וכל מה שנמשך ומשתלשל
35. מתמעט האור. וכן הוא בכלל באור דסדר השתלשלות. ואף שקדם החטא
36. היה גם למטה האור בגלוי, מכל מקום היה גם אז גלוי האור יותר למעלה.
37. וכמאמר רבותינו זכרונם-לברכה נטה ימינו וברא שמים נטה שמאלו וברא
38. ארץ. אלא הפונה על האור שלמעלה מעולמות, עקר שכינה.
39. (ב) והנה זה העקר שכינה בתחתונים היתה, מבואר מהפדרש דתחתונים קאי
40. על עולם הנה הגשמי, וכמו שמבאר דעל ידי חטא עין הדעת נסתלקה
41. השכינה מארץ לרקיע, ועל ידי מתן תורה על הר סיני באתי לגני לגנוני.
42. ועקר הסלוק שנעשה על ידי החטא הוא בחטא עין הדעת דוקא. וכמו שבענין
43. החטא, הרי עקר החטאים היה חטא עין הדעת, שהרי על ידי חטא עין הדעת
44. היה נתינת מקום לשאר החטאים, וחטא עין הדעת היה סבה וגורם
45. להחטאים דקין ואנוש וכו', כמו כן הוא בפעלת החטא, דהסלוק שנעשה על

46. ידי החטא הנה עקר הפלוק הוא מה שנסתלק על ידי חטא עין הדעת מעולם
47. הנה התחנות דוקא. דכשם שעקר שכונה בתחנות הוא בעולם הזה דוקא,
48. הנה כמו כן הוא בהפלוק דעקר הפלוק הוא מה שנסתלקה מהארץ דוקא,
49. שזה נעשה על ידי חטא עין הדעת, שעל ידי זה נסתלקה השכינה מארץ
50. לרקיע, וזהו גם בן הפעם שאינו מצרף (בהמאמר) חטא עין הדעת עם
51. החטאים דקון ואנוש והוישב זה בפני עצמו, לפי שבהחטאים דקון ואנוש
52. נסתלקה השכינה מרקיע לרקיע, מה שאין פן בחטא עין הדעת שנסתלקה
53. מארץ לרקיע, שלבד זאת שהפלוק מהארץ, זה בעקר נוגע לנו הנה זהו גם
54. עקר ענין הפלוק.
55. (וממשיך במאמר) ואחר כך עמדו ז' צדיקים והורידו את השכינה למטה,
56. אברהם זכה והוריד את השכינה מרקיע ז' לו' כו' (ומקצר בזה ומסים) עד פי
57. משה שהוא השביעי (וכל השביעין חביבין) הורידו למטה בארץ. דעקר ענין
58. ההמשכה הוא על ידי משה, שהרי משה דוקא הורידו למטה בארץ, דכשם
59. שבענין הפלוק מלמטה למעלה הרי העקר הוא בחטא עין הדעת שנסתלק
60. מהארץ בגזבר לעיל, הנה כמו כן הוא בענין ההמשכה מלמעלה למטה, עקר
61. ענין ההמשכה הוא למטה בארץ דוקא, דלבד זאת שההמשכה למטה בעקר
62. נוגע לנו הנה זהו גם עקר ענין ההמשכה. וזה נעשה על ידי משה דוקא.
63. והפעם לזה מבאר בהמאמר במסגרת, כי כל השביעין חביבין.
64. ג) והנה מלשון רבותינו זכרונם-לברכה וכל השביעין חביבין ולא כל החביבין
65. שביעין, מוכח מזה שעקר הפעלה הוא זה שהוא שביעי, ומפני זה שהוא
66. שביעי מצד זה הוא חביבותו, הינו שחביבותו אינו מצד ענין התלוי בבחירתו
67. רצונו ועבודתו, כי אם בזה שהוא שביעי, שזה בא מצד התולדה, ובכל זאת
68. הנה כל השביעין חביבין. ולכן זכה משה שנתנה תורה על ידו. והנה באר

69. כבוד-קדושת מזרי וְחִמֵי אֲדָמוֹר (בְּתַחֲלַת בּוֹאוֹ לְאֹמְרִיקָה) שָׁגַם בְּעֵינָיו
70. דְּהַשְׁבִּיעֵין חֲבִיבִין נָפֵר מַעֲלַת הָרֵאשׁוֹן, שְׁהָרִי כֹל עֵינָיו שְׁבִיעֵי הוּא שְׁהוּא
71. שְׁבִיעֵי לְרֵאשׁוֹן. וּבֵאֵר אִז מַעֲלַתוֹ שֶׁל הָרֵאשׁוֹן שְׁזָהוּ אֲבָרְהָם אֲבִינוּ, מִפְּנֵי
72. עֲבוּדָתוֹ, וְשִׁחִיתָה עֲבוּדָתוֹ בְּמִסִּירַת נֶפֶשׁ. וְאֵינוֹ מְסַתְּפֵק בְּזֶה עֲדִין, וּמוֹסִיף עוֹד
73. (אִף דִּלְכַאֲוָרָה אֵין זֶה נוֹגֵעַ שָׁם לְגוֹף הָעֵינָיו) דִּאֲפֹן הַמִּסִּירַת נֶפֶשׁ שְׁלֹו הָיָה
74. שְׁלֹא חֲפֵשׁ מִסִּירַת נֶפֶשׁ, שְׁזָהוּ הַהֲפָרֵשׁ בֵּין הַמִּסִּירַת נֶפֶשׁ דִּאֲבָרְהָם אֲבִינוּ
75. לְהַמִּסִּירַת נֶפֶשׁ דְּרַבִּי עֲקִיבָא, דְּהַמִּסִּירַת נֶפֶשׁ דְּרַבִּי עֲקִיבָא הָיָה וְוֹאס עַר הָאֵט
76. גְּעֻזוּכְט מִסִּירַת נֶפֶשׁ, מְתִי יְבוֹא לְיָדֵי וְאֲקִימְנֵהּ, מַה שְׁאֵין בֵּן בְּאֲבָרְהָם הִנֵּה
77. הַמִּסִּירַת נֶפֶשׁ שְׁלֹו הָיָה בְּדֶרֶךְ אֲנָב. דִּאֲבָרְהָם יָדַע שְׁעַקֵר הָעֲבוּדָה הוּא כְּמוֹ
78. שְׁכַתוּב וַיִּקְרָא שָׁם בְּשֵׁם הָוָי אֵל עוֹלָם, אֵל תִּקְרָא וַיִּקְרָא אֱלֹא וַיִּקְרָא, אִז
79. יַעֲנֶנָּה זֵאל אוֹיֵךְ שְׁרִייעֵן, וְאֵם נִצְרֵךְ לָזֶה בְּדֶרֶךְ אֲנָב מִסִּירַת נֶפֶשׁ, הִנֵּה גַם זֶה
80. יִשְׁנֹו. וְכֹל כֵּךְ גְּדֻלָּה מַעֲלַת עֲבוּדָתוֹ וְהַמִּסִּירַת נֶפֶשׁ שְׁלֹו, עַד אֲשֶׁר גַּם מִשָּׁה מַה
81. שְׁזָכָה שְׁנַתְנָה תוֹרָה עַל יָדוֹ הוּא מִטַּעַם כִּי הַשְׁבִּיעֵין חֲבִיבִין, שְׁהוּא שְׁבִיעֵי
82. לְרֵאשׁוֹן. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָמַר לוֹ (לְמִשָּׁה) בְּמָקוֹם גְּדוֹלִים (אֲבָרְהָם) אֵל
83. תַּעֲמֹד. וְהִנֵּה אִף כִּי גְדֻלָּה חֲבִיבוּת הַשְׁבִּיעֵי וְאֵין זֶה בָּא לֹא עַל יָדֵי בְּחִירָה וְלֹא
84. עַל יָדֵי עֲבוּדָה, כִּי אֵם פֶּאֲרִטִיקֶרְהֵיט מִצַּד הַתּוֹלָדָה, מְכַל מְקוֹם אֵין בְּזֶה
85. הַגְּבֻלָּה שְׁנִנְאֵמֵר שְׁנַפְלָאֵת הוּא, וְאֵינוֹ שֵׁיךְ אֱלֹא לִיחִידֵי סְגֻלָּה, כִּי אֵם עַל דֶּרֶךְ
86. שְׁמֹבֹאֵר בְּתִנָּא דְּכִי אֲלִיָּהוּ (פְּרָשָׁה ט וּפְרָשָׁה כה) וּמוּבָא בְּדִא"ח (=דְּבָרֵי
87. אֱלֹקִים חַיִּים, חֲסִידוֹת) שְׁכָל יִשְׂרָאֵל וְאֲפִלּוֹ עֶבֶד וְאֲפִלּוֹ שְׁפָחָה יְכוּלִים לְהַגִּיעַ
88. לְהַשְׂרָאֵת רוּחַ הַקְּדוֹשׁ, וְכֹל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל חַיִּב לֵאמֹר מְתִי וְגִיעוּ מַעֲשֵׂי
89. לְמַעֲשֵׂי אֲבוֹתַי אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב. אֱלֹא שְׁמִכָּל מְקוֹם דִּאֲרַפְמַעַן נִיט זֵיין
90. גְּעֻנְאֵרֵט בֵּי יוֹד, וְצָרִיךְ לִידַע אֲשֶׁר בְּמָקוֹם גְּדוֹלִים אֵל תַּעֲמֹד. וְכֹל מַעֲלַת
91. הַשְׁבִּיעֵי הוּא שְׁהוּא שְׁבִיעֵי לְרֵאשׁוֹן אִז עַר קַעַן דְּוִרְכְּפִיהֶרֶן עֲבוּדָת וְשְׁלִיחוֹת
92. הָרֵאשׁוֹן דִּאֵל תִּקְרָא וַיִּקְרָא אֱלֹא וַיִּקְרָא. וְזָהוּ הַחֲבִיבוּת דְּהַשְׁבִּיעֵי שְׁהוּא

93. המְמַשֵּׁיף הַשְּׂכִינָה, וְלֹא עוֹד אֵלָּא שְׂמַמְשִׁיף עֵקֶר הַשְּׂכִינָה. וְעוֹד יוֹתֵר שְׂמַמְשִׁיף
94. בַּתְּחִתּוֹנִים.
95. וְהִנֵּה זֶה תוֹכְעִים מְכַל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתָּנוּ דוֹר הַשְּׂבִיעִי, דְּכָל הַשְּׂבִיעִין חֲבִיבִין,
96. דְּעַם הַיּוֹת שְׂוָה שְׂאַנְחָנוּ בְּדוֹר הַשְּׂבִיעִי הוּא לֹא עַל פִּי בְּחִירְתָּנוּ וְלֹא עַל יְדֵי
97. עֲבוּדְתָנוּ, וּבְכַמָּה עֲנִינִים אֲפֹשֶׁר שְׂלֹא בְּפִי רְצוֹנָנוּ, מְכַל מְקוֹם הִנֵּה כָּל
98. הַשְּׂבִיעִין חֲבִיבִין, שְׂנַמְצָאִים אֲנַחְנוּ בְּעַקְבְּתָא דְּמִשְׁיחָא, בְּסִימָא דְּעַקְבְּתָא,
99. וְהַעְבוּדָה – לְגִמּוֹר הַמְשַׁכֵּת הַשְּׂכִינָה, וְלֹא רַק שְׂכִינָה כִּי אִם עֵקֶר שְׂכִינָה,
100. וּבַתְּחִתּוֹנִים דְּוָקָא.
101. (ד) וְהִנֵּה אַחֲרֵי שְׂמַבְאָר בְּהַמְאָמֵר דְּעַקֵּר שְׂכִינָה בַּתְּחִתּוֹנִים הִיָּתָה וְגַם אַחֲרַיְכֶם
102. הַמְשִׁיבָה מוֹשֶׁה (הַשְּׂבִיעִי) לְאַרְצֵי דְּוָקָא אוֹמֵר: וְעַקֵּר גְּלוֹי אֱלֻקוֹת הָיָה בְּבֵית
103. הַמְּקֻדָּשׁ (וּמְבִיא עַל זֶה הַפָּסוּק) דְּכִתִּיב וְעָשׂוּ לִי מְקֻדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם, בְּתוֹכוֹ
104. לֹא נֶאֱמַר אֵלָּא בְּתוֹכְכֶם בְּתוֹף כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְזֵהוּ (גַּם בֵּין מַה שְׂכַתּוּב)
105. צְדִיקִים יִירְשׁוּ אֶרֶץ וְיִשְׁכְּנוּ לְעַד עָלֶיהָ דְּצְדִיקִים יִירְשׁוּ אֶרֶץ שְׂחִוָּא גַּן עַדְנָה מִפְּנֵי
106. שְׂחִים מְשִׁכִּינִים (הֵינּוּ מְשִׁיכִים) בְּחִינַת שׁוֹכֵן עַד מְרוֹם וְקְדוּשׁ (הָעֲנִינֵן הַזֶּה
107. דְּשׁוֹכֵן עַד אֵינוּ מְבָאָר בְּהַמְאָמֵר, וּמְבוֹאָר הוּא בְּלִקּוּמֵי תוֹרָה עַל פִּי מְאָמֵר
108. הַזֶּה) שְׂחִיָּה בְּגְלוֹי לְמִטָּה, וְזֵהוּ בְּאַתִּי לְגַנְי לְגַנּוּנֵי לְמְקוֹם שְׂחִיָּה עַקְרוֹ בַּתְּחִלָּה
109. דְּעַקֵּר שְׂכִינָה בַּתְּחִתּוֹנִים הִיָּתָה. וְהָעֲנִינֵן הוּא (בְּאוּר הָעֲנִינֵן לְחִבִּין מִפְּנֵי מַה
110. הִיָּתָה עַקֵּר שְׂכִינָה בַּתְּחִתּוֹנִים דְּוָקָא) דְּהִנֵּה תְּכָלִּית הַפְּנִיָּה בְּבְרִיָּאת
111. וְהַשְּׂתַלְשְׁלוֹת הָעוֹלָמוֹת, דְּנִתְּאָוּהָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיֹּת לוֹ יְתִבְרָךְ דִּירָה
112. בַּתְּחִתּוֹנִים.
113. וְהִנֵּה רַבְּנוּ הַזֶּקֶן מְבָאָר בְּזֶה אֲשֶׁר תְּכָלִּית הַשְּׂתַלְשְׁלוֹת הָעוֹלָמוֹת וִירִידָתָם אֵינוּ
114. בְּשִׁבִיל עוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, הוּאִיל וְלָהֶם יְרִידָה מְאוּר פְּנֵינוּ יְתִבְרָךְ, וְאִי-אֲפֹשֶׁר
115. לֹמַר שְׂחִפְּנִיָּה הוּא בְּשִׁבִיל הִירִידָה. דְּהִנֵּה יְדוּעַ דְּהַבְּרִיָּאה הוּא רַק בְּכַח

116. העצמות, וכמו שכתוב באגרת הקדוש דבור המתחיל איהו וחייהי אשר
117. מהותו ועצמותו שפציאותו הוא מעצמותו ואין לו עלה קודמת הם-ושלום,
118. הוא לבדו בכחו ויבלתו לברא יש מאין ואפס המחלט מפוש. הינו שההתהוות
119. אינה מהגלויים כי אם מהעצמות, ואם בן אי אפשר לומר שתכלית ההתהוות
120. היא בשביל עולמות העליונים, שהרי גם עולם האצילות הוא גלוי ההעלם
121. ואם בן זהו ירידה מאור פניו יתברך, כי בשהיו אורות האצילות בהעלמם היו
122. במדרגה גבוהה הרבה יותר. ועוד שפיון שזהו רק גלויים הרי אי אפשר לומר
123. שהעצמות הוא בשביל גלויים, אלא שהתכלית הוא עולם הזה התחתון. וכמו
124. שכתב אדמו"ר האמצעי בפרשה זו (פרשת בשלח) בענין ההפרש בין
125. עולמות העליונים לעולם הזה, דבעולם הזה נרשש שפציאותו מעצמותו
126. (וכמבואר בהמשך דראש השנה דהאי שתא, ההפרש בין נברא ואור, דאור
127. הוא ראיה על המאור, דכשאנו רואים אור, האור עצמו מראה ומגלה שיש
128. מאור, מה שאין בן יש הנברא הנה לא זו בלבד שאינו מגלה בורא, אלא עוד
129. זאת שהוא מעלים ומסתיר על זה, ואדרבה נרשש שפציאותו מעצמותו (אלא
130. שפצד השכל מכרח שאינו בן)). ואף שזהו רק בהרגשותו, מכל מקום הנה זה
131. גופא שיהיה נדמה על כל פנים שפציאותו מעצמותו זהו מפני ששרשו
132. מהעצמות שפציאותו מעצמותו. נמצא מובן שהפונה בהבריאה
133. והשתלשלות אינה בשביל עולמות העליונים שענינם גלויים, כי אם הפונה
134. הוא עולם הזה התחתון, שנדמה לו שאינו גלוי כי אם עצמי, הינו מציאותו
135. מעצמותו, ועל ידי העבודה בו, על ידי אתכפוא ואתהפכא, נתגלה העצמות,
136. בשבילו הנה בריאת והשתלשלות העולמות.
137. ה) והנה לא מבעי להשיטה שפביא אדמו"ר הצמח-צדק שגם הכלים
138. דאצילות הוא גלוי ההעלם, דלשיטה זו הרי בודאי אין הפונה בשביל
139. האצילות כי הרי זה ירידה ורק גלויים, אלא גם להשיטה השנייה שפביא שם

236. שְׁהַכְּלִים הֵם בְּרִיאַת יֵשׁ מֵאֵין, הִנֵּה מְבוֹאֵר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת שֶׁמָּה שֶׁאָנוּ
אומרים שְׁהַכְּלִים הֵם בְּרִיאַת יֵשׁ מֵאֵין אֵין הַכְּוִנָּה יֵשׁ מֵאֵין מִמֶּשׁ, כִּי אִם זֶהוּ
237. דְּוָקָא לְגַבֵּי הָאוּר, מִפְּנֵי שֶׁשָּׂרֵשׁ הַכְּלִים מִהֲרָשִׁימָה שֶׁהִיא בְּחִינַת הָעֵלִם וְלִכְּנָם
238. מְצִיאוֹתָן הוּא בְּאִפְּן שֶׁמְקוֹרָם בְּהָעֵלִם, וְלִכְּנָם לְגַבֵּי הָאוּר הֵם כְּמוֹ בְּרִיאַת יֵשׁ
239. מֵאֵין, אֲבָל לְגַבֵּי הֲרָשִׁימָה הֵם גְּלוּי הָהָעֵלִם, אִם כֵּן מוּבָן דִּיאֵין הַכְּוִנָּה עוֹלָמוֹת
240. הָעֲלִיוֹנִים כִּי אִם הָעֲבוּדָה בְּעוֹלָם הַזֶּה דְּאֵתְּכַפֵּיא וְאֵתְּהַפְּכָא. וְאִף שֶׁעֲכָשׁוּ הִנֵּה
241. עַל יְדֵי עֲשִׂית הַמְּצוּוֹת מוֹסִיפִים אוֹרוֹת בְּאֲצִילוֹת, וְאִם כֵּן אֵיךְ אָנוּ אומרים
242. שְׁנָם עֲכָשׁוּ עֵקֶר הַכְּוִנָּה הָעוֹלָם הַזֶּה דְּוָקָא, הִנֵּה עַל זֶה מְבָאֵר אַדְמו"ר מִהַר"ש
243. שְׁאוֹרוֹת אֵלוֹ בְּאֲצִילוֹת הֵם שֶׁם כְּמִנְחִים בְּקַפְסָא, כִּי אֵינָם בְּשִׁבִיל אֲצִילוֹת, כִּי
244. אִם לְצַרְף עוֹלָם הַתְּחַתּוֹן וְאֵינָם מִתְּגַלִּים בְּאֲצִילוֹת. וְזֶהוּ מַה שֶׁמְבָאֵר אַדְמו"ר
245. נְשִׁמְתוֹ עֵדֶן בְּעֵנִין מַה שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לוֹמַר שֶׁהַכְּוִנָּה הוּא בְּשִׁבִיל עוֹלָמוֹת
246. הָעֲלִיוֹנִים הַזֵּאִיל וְלָהֶם יְרִידָה מֵאוֹר פְּנִי וְתַבְרֵךְ, שֶׁהַפְּרוּשׁ בָּזֶה הוּא דְּעוֹלָמוֹת
247. עֲלִיוֹנִים עֲנִינָם גְּלוּיִים שֶׁזֶהוּ יְרִידָה וְגַם שֶׁהַעֲצֻמוֹת מְבַדֵּל מֵעֵנִין הַגְּלוּיִים, אֲלֵא
248. הַתְּכֵלִית הוּא עוֹלָם הַתְּחַתּוֹן, שֶׁכָּפֹד עָלָה בְּרִצּוֹנוֹ יְתַבְּרֵךְ לְהִיּוֹת נְחַת רוּחַ
249. לְפָנָיו יְתַבְּרֵךְ כִּד אֵתְּכַפֵּיא סְטָרָא אַחֲרָא וְאֵתְּהַפְּכָא חֲשׂוּכָא לְנִהוּרָא, וְכִמוֹ
250. שֶׁמְבָאֵר בְּהַמְּאָמֵר, שֶׁכָּל הָעֲבוּדָה הוּא לְהַפְּךְ הַשְּׂטוֹת דְּלַעֲמַת זֶה לְשְׂטוֹת
251. דְּקִדְשָׁה, וְעַל יְדֵי זֶה נְחַת רוּחַ לְפָנָיו שֶׁאֲמַרְתִּי וְנַעֲשֶׂה רְצוֹנִי, וְעַל יְדֵי זֶה
252. מְמַשִּׁיכִים שְׂיִתְיָהּ לוֹ יְתַבְּרֵךְ דִּירָה בְּתַחַתּוֹנִים, וְכִמוֹ הַדִּירָה הָרִי הָאָדָם דֵּר בָּהּ
253. בְּכָל עֲצֻמוֹתָו וּמַהוֹתוֹ, הִנֵּה כְּמוֹ כֵּן הוּא בְּתַחַתּוֹנִים שֶׁהֵם דִּירָה לוֹ יְתַבְּרֵךְ,
254. הַכְּוִנָּה שֶׁמְמַשִּׁיכִים לֹא רַק גְּלוּיִים כִּי אִם נִמְצָא בָּהֶם עֲצֻמוֹת אֵין-סוּף בְּרוּךְ
255. הוּא. וְזֶהוּ תְּכֵלִית בְּרִיאַת וְהַשְׂתַּלְשְׁלוֹת הָעוֹלָמוֹת.
256. (ו) וְהִנֵּה בְּסוּיִם הַמְּאָמֵר מְבָאֵר, אֲשֶׁר לְהִיּוֹת כִּי מַה שֶׁעֵקֶר שִׁכְיָנָה בְּתַחַתּוֹנִים,
257. הִנֵּה עֵקֶר הַגְּלוּי מוֹזָה הָיָה בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ, הִנֵּה זֶהוּ הַפְּעַם שֶׁהַפּוֹשֵׁן הָיָה מְעֻצִי
258. שְׂטִים דְּוָקָא, מִפְּנֵי שֶׁהַכְּוִנָּה הוּא לְהַפְּךְ הַשְּׂטוֹת דְּלַעֲמַת זֶה אֵין דְּעַם קְאֵד פּוֹן
259.

260. נפש הבהמית לשמות דקדשה, וכמאמר רבותינו זכרונם-לברכה אהניה לה
261. שמותיה לסבא, עבודה ובטול שלמעלה מטעם ודעת. והנה כל הענינים
262. שתבע מאתנו כבוד-קדשת מזרי וחמי אדמו"ר וכמו כן שאר הנשיאים קימו
263. זה בעצמם, והוא על דרך דברי רבותינו זכרונם-לברכה על הפסוק מגיד
264. דבריו ליעקב תקו ומשפטיו לישראל מה שהוא עושה הוא אומר לישראל
265. לעשות ולשמו, וכן מה שהוא מצוה לישראל הוא עושה, ועל דרך זה הוא
266. בהוראות נשיאנו שמה שתבעו מהמקשרים ושייכים אליהם הנה הם בעצמם
267. קימו ועשו כן. ומה שגלו לנו שקימו זה, הוא כדי שיהיה לנו יותר נקל לקימם.
268. וכמו בהענין דאהבת ישראל שיש בזה פמה וכמה ספורים מכל אחד ואחד
269. מהנשיאים. ולדגמא מכבוד-קדשת אדמו"ר הנקן שהפסיק בתפלתו והלך
270. וקצין עצים ובשל מרק והאכיל בעצמו לילדת, מפני שלא היו אנשים שם
271. בבית. מכבוד-קדשת אדמו"ר האמצעי, איך שנכנס אליו אחד ליחידות
272. והתאונן על הענינים שאברכים מתאוננים עליהם. וגלה אדמו"ר האמצעי
273. את זרועו ואמר לו הלא תראה שצפד עזרי על עצמי גו' וכל זה הוא
274. מהחפאות נעורים שלך. אשר מוכן הפלאת ורוממות מעלת כבוד-קדשת
275. אדמו"ר האמצעי בכלל ובפרט מאלו ששייכים לענינים באלו, ומכל מקום היה
276. ההתקשרות עמהם כל כך עד שצפד הענינים שלהם שהיו שלא בדבעי
277. למהיו, פעל עליו חלישות הבריאות ביותר, עד שצפד עזרו על עצמו.
278. מכבוד-קדשת אדמו"ר הצמח-צדק, איך שהלך קדם התפלה ללות גמ"ח
279. לאיש פשוט שהיה נוגע לו בפרנסתו. מכבוד-קדשת אדמו"ר מהר"ש, שפעם
280. נסע ביהוד מקוהארט לפריז ונפגש שם עם אברך אחד ואמר לו: יונגערמאן
281. יין נסך איז מטמטם המוח והלב, זיי א איד. והלך האברך לביתו, ולא שקט
282. עד שבא לכבוד-קדשת אדמו"ר מהר"ש, חזר בתשובה ויצאה ממנו משפחת
283. יראים וחרדים. אשר ידוע שאצל כבוד-קדשת אדמו"ר מהר"ש היה הזמן יקר

188. במאד, עד שגם אמירת החסידות הִיָּה בְּקצוֹר, וּבזְמַנִּים יְדוּעִים הִנֵּה בַּשָּׁעָה
189. הַשְּׂמִינִית בַּבֶּקֶר הָיָה כְּבָר אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה, וּבְכָל זֹאת נָסַע נְסִיעָה רְחוֹקָה וְשָׁהָה
190. שָׁם מִשָּׁד זְמַן בְּשִׁבִיל אַכְרֵךְ כּו'. מִכְּבוֹד-קִדְשֵׁת אֲדַמּוּ"ר נִשְׁמָתוֹ עֵדֵן בַּתְּחִלַּת
191. נְשִׂאוֹתוֹ, אֲשֶׁר גָּזְרוּ אִזְ גְּזֵרַת הַדְּשָׁה וְהָיָה צָרִיךְ לְנַסֵּעַ עַל דְּבַר זֶה לְמוֹסְקָבָה.
192. וְאָמַר לוֹ אֲחִיו הַגְּדוֹל הַרְזוּ"א נִשְׁמָתוֹ עֵדֵן, הַזְּמַן יָקָר אֲצִלְךָ וְאִין אַתָּה יוֹדֵעַ
193. הַיֵּטֵב שְׁפַת הַמְּדִינָה (הַרְזוּ"א הָיָה מְלַמֵּד בְּשָׂפוֹת) וְגַם אַתָּה צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ
194. הַפְּרוֹת, וְלִכְן אִפְסַע בְּעֵינַי זֶה כְּפִי הוֹרְאוֹתֶיךָ. אֲבָל כְּבוֹד-קִדְשֵׁת אֲדַמּוּ"ר
195. נִשְׁמָתוֹ עֵדֵן לֹא הִסְבִּים עַל זֶה וְנָסַע בְּעֵצְמוֹ וְהִצְלִיחַ. וְכֵן יִשְׁנֵם כְּמָה סְפוּרִים
196. מִכְּבוֹד-קִדְשֵׁת מוֹרֵי וְחָמֵי אֲדַמּוּ"ר אוֹדוֹת הַשְּׂתַדְלּוֹתוֹ לַעֲשׂוֹת טוֹבָה וְאַפְלוֹ
197. לְאִישׁ פְּרָטִי, בְּרוּחָנִיּוֹת אוֹ בְּגִשְׂמִיּוֹת. וְהִנִּיחַ אֶת עֵצְמוֹ עַל זֶה, לֹא רַק
198. הַגְּשְׂמִיּוֹת שָׁלוֹ כִּי אִם גַּם הַרוּחָנִיּוֹת שָׁלוֹ, אִם שָׁוָה שְׁתֵּיהֶם מְטִיב עִמּוֹ הִנֵּה לֹא זֶה
199. בְּלִבְד שְׁלֹא הָיָה כָּלֵל בְּסוּג שֶׁל חֶבְרֵךְ בְּתוֹרַת וּמִצּוֹת אֵלָּא שְׁתֵּיהֶם שְׁלֹא בְּעֵרְכּוֹ
200. כָּלֵל.
201. ז) וְהִנֵּה עַל יְדֵי אֶתְכַפֵּיָא וְאֶתְהַפְּכָא לְשָׁטוֹת דְּקִדְשָׁה עַל יְדֵי זֶה מְמַלְאִים כּוֹנֵת
202. הַבְּרִיאָה, שֶׁהִיא לְהִיּוֹת לוֹ יִתְבָּרֵךְ דִּירָה בַּתְּחִתּוֹנִים, וְזֶה שָׁעַל יְדֵי אֶתְכַפֵּיָא
203. וְאֶתְהַפְּכָא נְעֻשִׁית דִּירָה בַּתְּחִתּוֹנִים, בְּאֵתֵי לְגַנִּי, הוּא בְּמִדְרָגָה יוֹתֵר נְעֻלִית
204. מִקֵּדָם הַחֲטָא. דְּכִמּוֹ בְּסוֹתֵר בְּנִינְ הַקּוֹדֵם עַל מְנַת לְבָנוֹת, הָרִי פְּשִׁיטָא שְׁבַנִּין
205. הַחֲדָשׁ צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּמִדְרָגָה יוֹתֵר נְעֻלִית מִבְּנִין הַקּוֹדֵם, כְּמוֹ כֵּן מִכְּרַח לֹאֵר
206. שָׁעַל יְדֵי אֶתְכַפֵּיָא וְאֶתְהַפְּכָא נְעֻשִׁית דִּירָה בְּמִדְרָגָה יוֹתֵר נְעֻלִית, וְכַמְבוּאָר
207. בְּהַמְאָמַר דְּעַל יְדֵי דְאֶתְכַפֵּיָא סְטָרָא אַחֲרָא אִסְתַּלַּק יְקָרָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ-הוּא
208. כְּבִלְהוּ עַלְמִין, הִינּוּ הָאֹר שֶׁהוּא כְּבִלְהוּ עַלְמִין בְּשׂוּתָה. וְאִם שְׁתַּלְשׁוֹן בְּהַמְאָמַר
209. הוּא אֹר הַסּוֹבֵב כָּל עַלְמִין, מִכָּל מְקוֹם אִי אִפְשָׁר לֹאֵר שְׁתַּכּוֹנֵנָה הוּא שְׁנַמְשָׁךְ
210. אֹר שֶׁהוּא בְּגֵדֵר הָעוֹלָמוֹת אֵלָּא שֶׁהוּא סוֹבֵב וּמְקִיף עֲלֵיהֶם, אֵלָּא הַכּוֹנֵנָה
211. שְׁנַמְשָׁךְ אֹר נְעֻלָּה שְׁאִינוּ בְּגֵדֵר עוֹלָמוֹת כָּלֵל. וְלִכְן קוֹרָא לְגִלּוּי אֹר זֶה בְּשֵׁם

212. אסתלק. ולכן גם פטירת צדיקים נקראת בשם הסתלקות, כי הסתלקות הוא גלוי אור נעלה ביותר. דהנה יש ב' אגרות באגרת הקדש שמבארים ענין
213. ההסתלקות. ובאגרת הב' ענין ההסתלקות מבואר שם בענין פרת הטאת.
214. דהענינים הנעשים בפנים אין יכולים לברר ג' קלפות הטמאות, כי אם ענין
215. הנעשה בחוץ דוקא, פרה הנעשית בחוץ. ולזה מדמין מיתתם של צדיקים.
216. והנה עתה אין פרה אדמה, כי מפני הטאינו היה צריך להיות דוקא גלינו
217. מארצנו, אבל ארע סלוקן של צדיקים. והנה בענין סלוקן של צדיקים יש בזה
218. ב' מאמרי רבותינו זכרונם-לברכה: שקולה מיתתן של צדיקים בשרפת בית
219. אלקינו. קשה סלוקן של צדיקים יותר מהרבן בית המקדש. אשר על ידי כל זה
220. אסתלק יקרא דקדשא בריד-הוא. ופרוש ענין הסתלקות פרושו כל הרביים
221. כבוד-קדשת אדמו"ר הזקן, כבוד-קדשת אדמו"ר האמצעי, כבוד-קדשת
222. אדמו"ר הצמח-צדק, כבוד-קדשת אדמו"ר מהר"ש, כבוד-קדשת אדמו"ר
223. נשמתו עדן וכבוד-קדשת מורי וחמי אדמו"ר, שאין הפונה בפרוש תבת
224. הסתלקות שהוא עליה למעלה חם ושלום, כי אם הפונה שהוא נמצא למטה
225. אלא שהוא בבחינת רוממות. וזה תובעים מאתנו, דור השביעי לכבוד-קדשת
226. אדמו"ר הזקן, וכל השביעי חביביו, אז הגם אז מהאט דאם ניט פארדינט
227. און ניט אויסגעארעוועט, מפל מקום כל השביעי חביבין והעבודה דדור
228. השביעי הוא להמשיך השכינה למטה ממש. להפך השטות הנפש הבהמית,
229. אשר ידע אינש בנפשה אז ער האט דאם, און דעם קאך פון נפש הבהמית
230. וואס ער האט דאם און אפער אמאל נאך נידעריקער, לעשות מזה ולהפך
231. את זה לשטות דקדשה.
- 232.
233. (ח) וזהו ענין צדיקא דאתפטר, דאף שכבר היו כמה העלמות והסתרים וכמה
234. קשיות וענינים בלתי מובנים, הנה כל זה לא הספיק. ובכדי שיהיה אסתלק
235. יקרא דקדשא בריד-הוא בכלהו עלמין, היה גם בן ענין סלוקן של צדיקים,

284. שְׁזַה קָשָׁה לֹא רַק בְּחֶרֶבַן כִּי אִם יוֹתֵר מִהַחֶרֶבַן. וְתַכְלִית הַכּוֹנֵנָה בְּזֶה הוּא שְׁעַל
285. יְדֵי זֶה יִהְיֶה אֶסְתַּלַּק יִקְרָא דְקִדְשָׁא בְּרִיד-הוּא. וְזֶה תּוֹבְעִים מִכָּל אֶחָד מֵאַתְנֹו
286. שְׂיִדְעוּ אִז מוֹנְעֵפִינְט זִיד אִין דוֹר הַשְּׁבִיעִי, שְׁכָל מְעַלְת הַשְּׁבִיעִי הוּא שְׁהוּא
287. שְׁבִיעִי לְרֵאשׁוֹן, שְׁהַנְהַגַת הַרֵאשׁוֹן הִיָּה שְׁלֹא הַפֶּשׁ לְעַצְמוֹ כְּלוּם וְאַפְלוֹ לֹא
288. מְסִירַת נְפֶשׁ. כִּי יִדַע שְׁכָל עֲנִינוֹ הוּא כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב וִיקְרָא שָׁם בְּשֵׁם הַיְוִי אֵל
289. עוֹלָם. וְדִגְמַת הַנְהַגַת אַבְרָהָם אָבִינוֹ שְׁהוּא - גְּעֻקוּמְעֵן אִין אֲזַעֲלִכְע עֶרְטֶער
290. וּוּאִם מִהָאֵט דְאַרְטֵן נִיט גְּעוּוּאֹסְט פּוֹן גְּ-טְלִיכְקִיט, נִיט גְּעוּוּאֹסְט פּוֹן
291. אִידישְׁקִיט אִין נִיט גְּעוּוּאֹסְט אָפְלוֹ פּוֹן אֶלְף בֵּית אִין זִייעֲנְדִיק דְאַרְטֵן הָאֵט
292. מְעַן זִיד אָפְגִילִיגְט אָן אַ זִיט, אִין אֵל תִּקְרָא וִיקְרָא אָלָא וִיקְרִיא, וִידוּעַ
293. שְׁבַח־לְמוּד בְּמִדַת אֵל תִּקְרָא, שְׁתֵּי הַקְרִיאוֹת קְיָמוֹת. וְגַם בְּזֶה חֲרִי מְפָרֵשׁ
294. בְּתוֹרָה שְׁבַכְתָּב וִיקְרָא. מִכָּל מְקוֹם צְרִיד לִידַע אִז אֹיב עַר וּוִיל אִים זָאל
295. אִינְגִיין דְעַר וִיקְרָא, מוּזוֹ זִיין דְעַר וִיקְרִיא. דְאַרְפֶּסְטוֹ זַעֲהֵן אִז יַעֲנַעַר זָאל נִיט
296. נָאר וּוִיסֵן נָאר אֹייד אֹיִסְרוּפֶען. הַגַּם אִז בִּיז אִיצְט הָאֵט יַעֲנַעַר נִיט גְּעוּוּאֹסְט
297. פּוֹן גְּאַרְנִיט, אָבְעַר אִיצְט דְאַרְפֶּסְטוֹ זַעֲהֵן אִז עַר זָאל שְׂרִייעֵן אֵל עוֹלָם, נִיט
298. אֵל הָעוֹלָם, הִינוֹ שְׁאַלְקוֹת הוּא עֲנִין בְּפִנֵי עַצְמוֹ וְעוֹלָם עֲנִין בְּפִנֵי עַצְמוֹ, אָלָא
299. שְׁאַלְקוֹת מוֹשֵׁל וְשׁוֹלֵט עַל הָעוֹלָם, כִּי אִם שְׁעוֹלָם וְאַלְקוֹת הוּא כְּלֹא חַד.
300. ט) וְאַף כִּי מִי הוּא זֶה וְאִיזְהוּ אֲשֶׁר עָרַב לְבוֹ לְאֹמֵר, אֲעַבֵּד עֲבוֹדַת אַבְרָהָם
301. אָבִינוֹ, מִכָּל מְקוֹם אָפֶס קְצַהוּ שְׁיִיד לְכָל אֶחָד וְאֶחָד וּמְחַיֵּב בְּזֶה וּנְתַנּוּ לוֹ הַבְּחוֹת
302. עַל זֶה עַל יְדֵי הַתְּנַהֲגָה שְׁהַרְאָנוּ הַרֵאשׁוֹן וּמְפִנּוּ וְאִילֵךְ עַד, וְעַד בְּכָלֵל,
303. הַתְּנַהֲגָה שְׁהַרְאָנוּ כְּבוֹד-קִדְשַׁת מוֹרֵי וְחִמֵּי אֲדָמוֹר, שְׁתֵּם סָלְלוּ אֵת הַדְּרִיד
304. וּנְתַנּוּ לָנוּ בְּחוֹת עַל זֶה. וְזַהוּ גּוּפָא הַחֲכִיבוֹת דְדוֹר הַשְּׁבִיעִי שְׁכַפְּחָה בְּחוֹת נְתַנּוּ
305. וּנְתַנּוּ לָנוּ בְּשִׁבְלֵנוּ. וְעַל יְדֵי הַעֲבוֹדָה בְּאַפֵּן בְּזֶה יִמְשִׁיד עַקֵּר שְׁכִינָה לְמַטָּה בְּעוֹלָם
306. הַזֶּה הַגְּשָׁמִי וְהַחֲמֹרִי, וְיִהְיֶה עוֹד בְּמִדְרַגָּה נְעִלִית יוֹתֵר גַּם מִקֵּדָם הַחֲטָא, וּכְמוֹ
307. שְׁכַתּוֹב בְּמִשִּׁיחַ וְנִשָּׂא מְאֹד יוֹתֵר מֵאֲדָם הַרֵאשׁוֹן וְאַפְלוֹ כְּמוֹ שְׁתִּיָּה קִדָּם

260. החטא. וכבוד-קדשת מורי וחמי אדמו"ר אשר את חלינו הוא נשא ומכאבינו
261. סבלם, והוא מחלל מפשעינו מדכא מעונותינו, הרי בשם שראה בצרתנו, הנה
262. במהרה בימינו ובעגלא דידן יגאל צאן מרעיתו מגלות הרוחני וגלות הגשמי
263. גם יחדו, ויעמידנו בקרן אורה. אבל כל זה הוא עדין רק גלויים, ועוד יותר -
264. שיקשר ויאחד אותנו במהות ועצמות אין-סוף ברוך הוא. וזהו פנימיות
265. הבונה של ירידת והשתלשלות העולמות וענין החטא ותקונו וענין סלוקן של
266. צדיקים שעל ידי זה יהיה אסתלק יקרא דקדשא בריך הוא. וכשיוציאנו
267. מהגלות ביד רמה ולכל בני ישראל יהיה אור במושבבותם יהיה אז ישיר משה
268. ובני ישראל גו' הוי' ימלך לעולם ועד, (וכמו שהוא בנפח התפלה) וגם בלשון
269. תרגום הוי' מלכותה קאם לעלם ולעלמי עלמיא. ומסימים והיה הוי' למלך וגו'
270. הוי' אחד ושמו אחד, שלא יהיה חלוק בין הוי' ושמו, שכל זה נעשה על ידי
271. סלוקן של צדיקים, שקשה יותר גם מחרבן בית המקדש. וכיון אז מאיז שוין
272. די אלע ענינים דורכגעגאנגען, הנה עכשו אין הדבר תלוי אלא בנו - דור
273. השביעי. ונזכה זעהן זיך מיט'ן רבי'ן דא למטה אין א גוף ולמטה מעשרה
274. טפחים, והוא יגאלנו.